

Előfizetési árak:

Egész évre 5 ft — kr.
Fél évre 2 ft 50 kr.
Negyed évre 1 ft 25 kr.
Külsőeknek, körjegyzőknek és tántolókunk egész évre 4 ft.

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe (székhelyén, papírházán) — az előfizetők, hirdetőik és felhívások a kiadónál, Huszár István könyveskereskedésbe küldendők.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhásos petitorszár bélyegen kívül 8 kr.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 ft 30 kr bélyeggel együtt. — minden további megkezdett 100 szó után 1 fttal több.

Kéziratok nem adnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Felső leányiskolát Nyitrának!

(—y.) Sokat panaszkodnak már a szülők amaz, igazán mostoha állapot miatt, hogy Nyitrának, a vármegye székhelyének, melynek közönsége java részben az intelligens osztályhoz tartozik, mindeztől feljebb oktatást nyújtó leányiskolája nincsen.

Pedig színháza már volna, s ha a második milleniumot megéli, lesz vízvezeték, csatornahálózata és jó kövezete is. Ám, a felső leányiskolára nincsen kedvünk ezer esztendőig várakozni.

A leányképzés oly magas érdeke a társadalomnak, melyet elhanyagolni már eddig is bűn volt, s kétszeres bűn lesz ezután, mivel az élet igényei a növekedés terén egyre fokozódnak. Amíg az ország anyagi jövedelme szilárdan állott, és a középiskolákban a szertelen fényűzés el nem haragította, még csak volt keletje a leányoknak. Messze vidéken járva, fáradva keresett magának menyasszonyt a gentry, ha nem talált szülőföldjén magához való. Volt vagyon, voltak házas erkölcsök a családokban, mi sem természetesebb, mint hogy volt családalapítási hajlam is az úriakban. No és azt se feledjük, hogy akkor a köztisztesség, a férfii jellemzet is sokkal nagyobb volt. Ledér tőrnyakban eldorbézolni az élet virágzását, nem ment előny-számba, hanem oly szirtnek tekintették, melynek fenyegető veszélye ellen egyedül a családi tűzhely látszott biztos menedékhelyet nyújtani.

Hogy mindez mennyire megváltozott, legjobban tudják a lányokkal megáldott szülők. A legjobb családok gyermekei háznál maradnak, nem kell nekik, mert vagyon-talanok, mert igényeik vannak, mert nehéz az élet, de főképp azért, mert az arany szabadságról rajongó fiataloknak nincsen kedve megházasodni.

A viszonyok ezen átalakulása elengedhetetlenül szükségessé teszi, hogy a szülők leánygyermekük házas nevelése mellett, ezek értelmi kiképzésére is súlyt fektessenek és gondot fordítsanak. Hozassék a nő abba a helyzetbe, hogy ha párta alatt marad is, műveltségével és képzettségével fogva a társadalomban állást foglalhasson, és az elzúllás veszélyétől megóvja legyen. Külföldről behurcolt bonne-ok árasztják el az országot, elkapdossák a legelőkelőbb nevelőnői áll-

ásokat, míg a szegényebb sorsú magyar családok leányai a 300 ftos falusi elemi iskolák és óvók ajtaján kénytelenek kopogtatni — kenyérmorzsáért. Nagy uraknak persze nem kellene, mert nem eléggé műveltek. Hátha nem is volnának azok, akkor is hiábavaló maradna a kifogás, mert ahol nemzeti, társadalmi állapotaink javításáról van szó, ott hallgasson el a hasznát kereső ész, és találjon utat szívünkhoz a fajszeretet törvénye.

De, ha már becsépszék a köztudatba azt a megszégyenítő felfogást, hogy a magyar családoknál hasztalan keres valaki kellő műveltséggel bíró nevelő, és házvezetőket, akkor rajtunk áll e hamis felfogást megcáfolni, a mi kötelességünk gyermekeinknek olyan nevelést adni, mely őket az élet küzdelmeiben erkölcsi és szellemi tehetségeik teljes érvényesítésére képesítheti. És éppen ezt célozza a felső leányiskola.

Mily roppant előny az a szülőkre, ha gyermekeik mérsékelt tandíj mellett az általános műveltséget feltételező tantárgyakban alapos és kimerítő oktatást nyernek. Mily megbecsülhetetlen haszon az, ha e mellett a női közmunkákban is teljes jártasságra s ügyességre szert tesznek. És, ami az egészen sarkalatos szempontja, egyfelől mily megnyugvást szül, másrészt mennyi biztosítékot szolgáltat a szülőnek az a tudat, hogy gyermekeik éppen serdülő korukban, tehát a leányévek legkényesebb szakában, egy, minden erkölcsi és szellemi szükségletet teljesen kielégítő nevelőintézet gondjaira vannak bízva. Hogy, egy ilyen intézetnek külön, e célra berendezett, és legalább túlnyomó részben nők vezetése alatt álló intézetnek kell lenni, azt mindenki, aki a leánynevelés céljait és nehézségeit ismeri, könnyen beláthatja.

Végre meg kell felelnünk a fő kérdésre, hogyan létesülhetne Nyitrán egy felső leányiskola? Szerencsénkre nem kell nagyon törnünk a fejünket, mert e kérdésre már a boldogult Trefort miniszter derekasan megfelelt.

A nyolcvanas évek elején a város és a vidék érdekeltsége, egy ilyen intézetnek állami költségen való felállítását kérelmezte. A miniszter elutasító választ adott. „Van a városnak“, úgymond, „püspöke,

emeljen ez felső leányiskolát, ami Nyitrán annál könnyebben mehet, mert a város és a vidék legnagyobb részben katolikus.“

Igen, van a városnak püspöke, van a jelenben olyan püspöke, aki a nemzeti oktatás- és nevelés ügyét szemé fényének tartja. Bendétől várjuk, reméljük és kérjük mi e téren az alkotó akciót. Meg is lesz, csak ne aludjék el a város közönségének az érdeklődése. A boldogult püspök is könnyen megnyerhető lett volna az eszmének, ha ez napirendre tűzött, és kitésszük vala magunkat érte.

Kérjük tehát a püspök bizalmas tanácsadóit, és mindazokat, akik vele közeli érintkezni fognak, hassanak oda, hogy városunk ezen égetően szükséges érdeke, az ő bőkezűsége által, minél előbb kielégítést nyerjen. Nagyvív elődei fényes és gazdag ajándékokkal örvendeztettek meg székhelyüket. — Bendétől, ha Isten áldást hint szép birtoka virányira, leányiskolát kapunk.

Hajsza a főrendiház ellen.

(D.) A minap Károlyi Gábor gróf több magával meggyűlöst hitt össze Budapesten, hogy mint demokratahoz illik, „a néppel“ beszélje meg a bizonyos felvetett kérdéseket.

Jól és simán ment minden, míg ő beszélt és a hallgatóság tapsolt. De amint egyvalaki az egybehangzó hallgatóságból a kérdésre némi megjegyzéseket tenni bátorodott, felindulva a demokrata-gróf oda kiáltott: hová jutunk, ha itt minden számar fog beszélni... és elhallgattatta a szót, a meghívott u. n. népet.

Keresve sem lehetne praktikusabb példával ezt a mai liberalizmust és a telivér liberalizmust illusztrálni, mint ezzel a kis történettel. Ha ki ugyanis jól megismeri az életet, a liberalizmus szavait, tetteit, az szakasztott ilyeneknek fogja őket találni mind: türelmetleneknek, elvteleneknek, jog és szabadságtipróknak egyaránt. Csak az ő én-jök van mindig a felszinen, akaratjuk előtt a gyengébbekből vagy a lármaizni nem tudók-ból ezeken hajlanak meg vakon, ellenkezőleg a liberalizmus letipornak mindent és mindenkit — nyelvközlő szabadságot hordva.

Ime ismét újabb példa készül ebből a liberalizmus eljárásból a gondolkodók okulására. A főrendiház a minap 25 szó-többséggel bizalmatlanságot szavazott a kormánynak egyházipolitikájáért. Akotmányos jogát gyakorolta, meggyőződését nyilvánította ezzel. Senki ennek a ténynek a jogosultságát, al-

kotmányos erejét kétségbe nem vonhatja, valamint máskor sem, ha ez a főrendiház a kormánynak valamely javaslatát megszavazza. Mint a törvényhozás egyik faktorának ehhez is, meg amához is joga van.

Csak hogy a liberalizmusnak ebben is alkalomadtán más elveik vannak; a főrendiháznak az eljárását csak akkor ismerik el helyesnek, ha az nekik kedvez, ha az ő akaratjoknak megfelel. A mostani esetben nem felelt meg, hát — le a főrendiházzal, meg kell azt reformálni! Ezt a hangot kiáltják ismét a jogtisztelő liberalis táborból, és akárki meglássa, hogy azok az u. n. megyék az ismert szavazókkal ennek a tervnek is könnyen bizalmat szavaznak majd, mert most nagyon benne vannak a szavazásban.

Csodálatos! Hát nem a liberalizmus Dalai-Lámája, Tisza Kálmán, reformálta meg a főrendiházat 1885-ben a saját kedve szerint? Es pedig a ker-zsidó házasság leszavaztatása után? Hát már a saját mesterök művét sem tisztelnék a liberalisok?

Nem bizony; mert hisz Tisza már nem ül a husos fazekak mellett, hanem Wekerle. Most ennek kell a kedvét keresni, amint keresték volna akkor is, ha ez epp is ellenkező programot hirdet. Akkor is Wekerlenek egy a mostaninál egészen más programja lett volna a liberalisok előtt a nemzetre a legszükségesebb dolgot, amint most az állami anyakönyv az.

Mert mindegy az, akármit is mond a miniszter, akármit állít fel nemzeti szükség gyanánt, a liberalisok egyképpen megtapsolják, mert ő, a miniszter jutalmáza a tapsokat. Es ez a jutalom — ezeféle alakban — a mai liberalis embernek mindig felér egy programmal. A jutalom nála az ultima ráció s nem a lelkiismeret, nem a meggyőződés, ezek a setét „közép-korba“ való dolgok már. Azért a liberalisok meggyőződései is változnak — a miniszterekkel.

Ha Csáky visszavonta volna febr. rendeletet, ebben a hangadók csak egy megnyugodtak volna, mint megnyugodtak Tiszában, midőn a ker. és zsidó közötti házasságról szóló javaslatát visszavonta. Az állam nem dől le akkor, Csáky esetében se dől volna le. De a miniszternek tetszik most a zavar, a liberalisoknak is, mert hát ő meggyőződés után indulnak.

Igy aztán csakugyan megeshetik, hogy a megyék a Tisza által nemrég megreformált, de még eléggé független főrendiház újbóli megreformálására fognak szavazni. Ne legyen többé egy független faktor se ebben az országban. De akkor egyuttal írják is meg a kormánynak, hogy a főrendiház tagjainak csak a főispánokat szolgabíráikkal nevezze ki; mert máskülönben 10 év múlva ismét új reformra leend szükség, ami talán még sem illenék egy komoly nemzethez. Ha már annak az abszolutizmusnak, amelyre visszaretentt tőle, nem mert többé reanézni. Olyan a kis Vilma, mint egy fagysszege virág, amelyben már kiapadt az életerő forrása; szomorú hervadás... Ő nem tudja, hogy bensejében már megtörtött; tudja, hogy beteg, de jól érzi magát, midőn apja kezét szorongathatja.

— Nézd apa, a mama... milyen szép most — szölt azzal a hervadó mosolyal és fölkapva kezét az arcképre mutatott.

Az apa megrezgett, oda pillantott, mint a kényszerült; egy igent morzsolta el, lesüté szemét és nem mosolygott el mint leánya; hisz nem látta... Ma van az avatás napja. Lelke ott lebeg a sötét páholyban, ahol már várják a leendő testvérek. Erzi főnöke szilárd kezeinek szorítását, e „tudatlan“ anygale helyen... Keble férfi erőből duzzad fel, midőn átérzi, hogy mostantól oly bátor harcosává lesz, amely lerombolja a nébutitók bálványait és a zsarnokok trónjait. Látja a haláltört és a tört; ezt a két fenséges jelvényt; mily magasztos eszmék forrásai... Ezek vezetnek arra az utra, amelyen a tábor majdan a földre hozza le az örök törvényeket.

A szomszédzsóban tizet ütött az óra. Az apa hirtelen zsebéhez kap, kivési aranyórát és megnézi a holdfényben. Lázasan felresimítja homlokáról a haját, és erőltetett mosolyal hajol leánya fölé.

— Edes Vilám, már régen el kellett volna mennem, engedj! A leányka nem engedte, marasztalta, látgy kacsóját erősen tapasztotta oda az övéhez.

— En nem maradok így, ne menj apa, én felek.

— Hiszen Fanni itt lesz melletted, ő is szeret téged.

— De én téged szeretlek, mert te olyan jó vagy mint a mama volt, aki azt

TÁRCA.

Az első kocsi-virágkorzó Budapesten.*

A művelt nyugati nemzeteknél már régebb idő óta szokásban vannak különböző csoportos felvonulások, melyek részint a nép mulattatására, részint pedig a divat és szép fogatok bemutatására és egyuttal kellemes szórakozásra szolgálnak — így a velencei karneval, a nizzai confetti-dobálás és a párisi virágkorzó.

Ez utóbbit kívánta május 20-án a budapesti közönség utánozni és megtette vele az első próbát, mely mondhatom igen jól sikerült.

Nem csak a kocsi nagy száma, fényes kiállítása, de azon körülmény is, hogy azon a lakosság majdnem minden tehetősebb osztálya részt veti, és hogy aki részt nem vehetett rajta, legalább a szemlélésén mulatott, — valóságos neptünnepe jellegzte az egészet.

Pont négy órakor kezdődött az első felvonulás a legpeldásabb rendben, mely mindvégig megartatott minden baleset nélkül, ami különösen a kitűnő lovasrendezőknek, közöttük első sorban Bohoncz Gyula országos képviselőnek köszönhető, ki fáradhatlanul fel és alá száguldott szép virágcsokrokkal feldíszített paripáján, hogy itt-ott a bomlázó rendet fentartsa — míg fekete negyes fogata ura nélkül volt kénytelen sötét rózsákkal nagyszerűen feldíszítve a korzón résztvenni és csak a végén, mikor már

* Egy orsz. képviselő tollából. A szerk.

rendbontástól felni nem kellett s Rohonczy egészen kimerülten ült be kocsiába, hogy a virágkorzóban is részt vehessen.

A felvonuló fogatok legnagyobb része valóban pazar virágdíszrel volt ellátva, nemcsak az ülések voltak virág-guirlandokkal körülfonva, hanem a lámpások, kerekék, a lovák szerszámjai, a kocsiok, és inasok liberiája mintegy virágtengerbe volt merülve.

Sok kocsiból a szó szoros értelmében a hölgyeknek csak szép fejecskejük látszott ki a virágok közül; voltak kocsiok, ahol a virágok mintegy menyegzést képeztek, és a menyegzőt összekötő középpontján egy hattyu vagy egy galamb himbálódzott, ami rendkívül kedves volt.

Legfényesebben és legizlesebben voltak kiállítva gróf Szapáry Gezáne, a főudvarmesterne fogata, ki különben mindig szép fogatával feltűnt a szokott; — hasonlóan fényesek gróf Károlyi Istvánné, gróf Károlyi Viktorné, gróf Andrássy Geza, báró Révay Gyula, gróf Csekonits Endre, báró Aczél Béla, báró Wodianer Albert kettős, gróf Szapáry György, Latinovits Ernő és Daniel Ernő szép negyes fogata. — Fenyvessy Ferenc fehér rózsák között ült egy negyes fogaton — egy galambbal a feje fölött, mire a publikum csipős megjegyzéseket tett. Különben lelkesen üdvözölte. — Kedves volt a színi világból Blaha Lujza szép leányával és Kury Klára egy egyfogatú káren, egy ismeretlen fiatal ember kísératében — a közönség ezen két kedvenet megjelenezte és nagyon megdöbölt virággal, amivel ezek adósak nem maradtak, mert szaporán visszadobáltak.

A hivatalos magyarország képviselő nem volt; nem volt látható egy miniszter sem, ami általánosán feltűnt.

Szóval az első próba igen szépen sike-

rült; kívánatos volna, ha a pénzügyi eredménye is ilyen fényes lenne, mert a tiszta bevétel a tűzkárosultak részére van szánya, tarthatni azonban attól, az eredmény nem nagy lesz, mert a tribüne-ülések nagy része üres volt vagy a magas ár (5 ft) miatt, vagy azért is, mert a felvonulást az állóhelyekről is lehetett igen jól látni — és így igen kevesen vettek tribün-jegyeket.

A korzó után az iparszarnokban volt a monstre-koncert, 6 katonai bandával és az összes cigánybandákkal, el lehet képzelni, hogy minő nagyszerű élvezetet nyújtott az, különösen a zenét kedvelő és a zenéhez értő publikumnak. Meg is tett az iparszarnok teljesen — és a hangverseny általános elismerésben és tetszésben részesült — hogy mindezek a mulatságok hasznót fognak hozni a tűzkárosultak konyháira, azt majd csak a vegleges leszámoláskor látni fogjuk. (Tiszta 20,000 ft. A szerk.)

S. E.

Avatás előtt.

Ott ül az apja a feher leplés agynál, ő a kis beteg Vilma hívta ide. A hold nyajasan önti el tejfehér fényt a butorzonon, fölér a toalette asztalra is, es ott játszik, egy női arcképen. Az éjjelnek csak a fekete-sége szegte meg ez a holdfény, a hideg némaságot meghagyta. Az apa nem szól, sötét gondolatok ráncolják homlokát, mintha belső vajúdatással várna egy időt, a midőn szeretett leányának meleg kezekeiből ki kell az övét vennie, és elhagynia a szende angalt. A leányka félig csukott pillái alól mosolyogva nézi a holdvilágot, tetszik neki ez a misztikus fény. Bágyadt mosoly ez, beteg szemvilág; az apa egyszer látta, de

teljesen érettek vagyunk, jönnie kell, hát
jőjön legalább egyszerre.

Oh emberek, hová lett az ősi magyar
erény, önértettség és jogtisztelet?

Levelezés.

Tisztelt szerkesztő úr!

A F. M. K. E. kiküldte jegyzőjét t.
dr. Kostenszky Géza urat az alföldre, hogy
meggyőződést szerezzen a helyszínen az iránt,
vajjon az oda küldött felvidéki gyermekek
minő bánásmódban részesülnek? hogyan ér-
zik magukat? járhatnak-é iskolába? része-
sülnek-e vallási oktatásban? — Az igen
tisztelt jegyző ur utjából visszaérkezvén, a
tek. járási szolgabírói hivatal után sietett
értesíteni az illető gyermekek szülőt, roko-
nait, a községi előjáróságot s utóljára meg
az illetékes lelkészeket is az „alföldre lete-
lepített gyermekek” állapotáról, hangsúlyozva,
hogy „gondoskodott s biztosította, hogy a tan-
kételes gyermekek felkészítők iskolájában kellően
iskolázassanak és hittoktatásban részesüljenek”.

Plebánián területről, bár az nem tót,
hanem tős-gyökeres magyar ugyannyira, hogy
nem csak hűveim, de még magam sem tudok
tölte egy szót sem, — szintén szállították
le az alföldre néhány gyermeket. Akartak
többet is, de azon szülőket, kik tanácsért
hozzam fordultak, felvilágosítottam, hogy
ennek a magyar nyelvű gyermekekre nézve
nincs értelme és csak tevedésből, vagy a
viszonyok nem ismeréséből történhetett, hogy
az alföldre gyermekeket verbuváló Currens
ide is elküldtetett. Örömmel vettem tehát a
kiküldött jegyző ur értesítést, mely ször-
szóra így hangzik: „Folyószám 2. A telepít-
tett gyermek neve: Enem Mária; 7 éves.
Családi állapota: szülői élnék. Hol van el-
helyezve: Péczel (Pestmegye). Kivel van el-
helyezve: Gazda József háztulajdonos urnál.
Hogy érzi magát: Kitanó dolga van, örökre
itt marad. Mily okmányokkal látandó el:
Keresztlevel és illetőségi bizonyítvány. Meg-
jegyzések: Gazda József örökre öhajja fo-
gadni.”

Ezt az értesítést a leánya atyja,
Enem Adám hozta hozzám azzal a kéréssel,
hogy annak tartalmát neki megmagyarázzam,
s ez alkalmal átadott nekem még egy
levelet is Gazda József és Cseh Judittól, s
kért, hogy miután ő írást olvasni nem tud,
azt előtte felolvassam. Ez a levél aztán tel-
jesen elrontotta azt az örömet, melyet a
Köznevelődési Egylet jegyzőjének értesítése
keltett szívémben, mert ez a levél bizonyítja,
hogy a kiküldött jegyző ur — nem mondom,
hogy küldetésében nem járt el kellőleg és a
dolgokat nem vizsgálta meg alaposan, hanem
guy könnyű szerrel felre hagyta magát
vezetni. Igenis, ez a levél bizonyítja, hogy
ott nincs rendem a dolog, hogy száz meg
száz kath. gyermek elneveltek, elszakítottak
vallásától, megfosztatik lelki nyoszogatótól
a közművelődési egyesület palástja alatt! Egyéb-
iránt beszéljen maga a levél, mely kezében
van, és kívánatra bármikor előmutathatom.
Miután a levél elmondja, hogy a másnal el-
helyezett fiú állapotáról felvilágosítást nem
adhat, így folytatja: „... Edes asszonyom,
ni csak arról örvendeztetjük meg bus anyai
szívet, hogy leánya igen jól érzi magát,
örömmel jár-kelet köztünk, hazájára nem is
gondol vajmi keveset, egyszerű-máskor úgy
tréfából mondjuk neki, ha nem jól forgatod
még vissza fogsz menni, mindjárt elkomo-
lyodik kis lelke. Ebből látjuk és bizonyítást
is mondhatjuk, hogy nem fáj már neki, hogy
nálnunk van. Itt adja bizonyítást a hala kö-
zönöket saját kéziratával a tulsó lapon.”

Erdemtetem, hogy szeresselek, mert ha egyszer
érdemtelenné leszek szeretetedre, a jó Isten
meg fog büntetni.

Az apa újra megrezzent. — Ez a leány
már másodszer hozza fel neki nejet, akit ő
minden aron feledni akar, és felednie kell.
Ezt kívánja környezeté, meggyőződése, és
minden. Vege a poézisnek, a vakolok észmei
hasgattak fel a családi köteleket, a szülői
szeretet láncait ott, hol „tudatlan”-okkal van
a viszony. — Ennek a leálynak szavai most
mintha tövisek volnának. . . Neje utolsó hang-
jai jutnak eszébe:

— Edesem, ne térsz soha le Isten igaz
utjáról, mert talán abban a pillanatban le-
hetsz szerencsétlenne, és gyermeked is azzá
tehető.

Megrázta fejet, mintha ki akarná be-
löle azokat a gondolatokat rázni, amelyek,
mint veli, rettegő gyermeké teszik. De azok
nem akarnak távozni, mint a pára a madár
szárnyait, úgy nehezítik el hangulatát. Neje,
mint a feddes, majd az aggodalom könyező
angyala lebeg szeméi ele. A hold fénye tartja
fón, fátyolruhaja szelével feleje suhogtat,
és egre emelt márványfehér kezét vakítóvá
teszi. A halotthalvány ajkák megmozdulnak,
és valamit rebegnek, talán imát, miáltal a
megtorfányú szemek fölélel merednek, oda,
hol a hatalmas Úr székel. — Meg egyszer
megrázza fejet, amelyben az agy lazasan
haborog, és fölkel a meg-megreccsenő szék-
ről.

Ekkor az ajtó nyikorogva feltárult, az
inas jelentette, hogy a nagyságos urat ket
előkelő úri egyen várja a verandán.

A nagyságos ur pedig ismét összeren-
dül. A leánya mint egy mindent érző szel-
lem mindent meghall, erősen tartja apja ke-
zét, körülfontva az övével.

Tisztelem apámat, edes anyámat, testvéreimet,
jó egészséggel én Enem Mária. — És mi is
tiszteljük mindnyájukat jó egészséggel, beke-
séggel, hála Istennek mi is egészségesek va-
gyunk. A Maris is hozzá igen nől, szép szín-
ben van, már a városban tudja, hol vannak
a krajlerosok, pékek, székek, temetők, a
vaspálya, minden utca és hogy hol dolgozunk,
elhozva a kávémát, ebédemet, törülgettet vele
a nevelőanyja ekeajtot, sópróget stb.

Ez eddig rendben van, de most jön a
rossza. Ugyanis Gazda József és neje reform-
átusok, Enem Mária ellenben katolikus.
Gazda József így folytatja a levelet: „Vasár-
nap felkészülve a templomba megyünk, fel
a karzatra, énekelünk, hallgatjuk az Isten
igejét minden vasárnap rendszeren 2 óra,
éneklél velem az éneket a szokott árián vagy
kótán, nem ám úgy mint maguknál, hogy
maga a kántor és a pap érti csak meg;
eselő hajsz, nálunk az ének kóta szerint,
a prédikálás a néphez az anyanyelvén van,
azaz hogy megérti meg a gyerek is, hogy
mit prédikálnak, hogy tanítják az Isten igá-
zán tisztelni az ő egyszülött fiával a Jezus
Krisztussal. Jobban is tetszik ez a tárgy a
Marisnak, azaz oda jár a hová minék, híják
a pajtásai az ő templomukba, de ő azt fele-
leli: amoda mek apámmal. Maradok tiszte-
lettel önök iránt Gazda József, Cseh Judit.”
Igy szól a levél szöröszóra, kiveve terve-
zetesen a helyesírási hibákat.

Az egyesület igen tisztelt jegyzőjének
levele május hó 3-án kelt, ez a levél pedig
május 21-éről van keltezve. Vajjon meg-
lehetne-e tehát nyugtatva a szülők? Vagy
a kath. gyermek lelke, vallása már oly bi-
tang jóság, hogy azzal mindent szabad tenni?
Lám, lám! mily igazak a szentírás szavai:
Nil novi sub sole. A janicsárok kora ismét-
lődik. A nagy Tisztól, ki Csákyakat, We-
kerléket nevelt az egyház ellen, hitfelei el-
tanultak barátjúnak — a töröknek rend-
szerét, hogy mikép kell az egyháznak saját
gyermekeiből ellenségeket nevelni. Pastores
animarum vigilate!

Az apa felvilágosításomra megtette a
törvényes lépéseket, hogy gyermekeket vissza-
kapja; a tanulság pedig az egészéből az, hogy
gyermekeket oda senki ne küldje, mert nincs
biztosíték, hogy a gyermek lelke nem jut-e
farkas-körnök köze. Igaz az a közmondás:
Timeo Danaos, et dona ferentes.

A F. M. K. E. vezetőit pedig tiszte-
lettel figyelmeztetjük, hogy az egyesület célja
nem az, hogy kath. lelkeket liberáljon a
reformátusok számára és hogy mi katholi-
kusok is élünk meg.

Szelőcze, 1893. május hó 22-én.

Márkus István.

Trencsénvármegyéből.

Trencsénmegye f. hó 17-iki közgyűlé-
sén a kormány egyházi politikai programmja
216 szával 73 ellenében helyeseltetett.

A 216 szavazatból muszáj szavazat volt:
99 zsidó, 17 szolgabíró, 17 jegyző s 39 me-
gyei és állami hivatalnok.

Ellene szavaztak: Dohnányi Lajos,
Kompánék József, dr. Chorenýi József, Kar-
doss Gusztáv, Sztrakovics Ferenc, Buzna
József, Okolicsányi János, Moncsék József,
Czihó János, Arleth Ferenc, Hatik János,
Menkna János, Stelezér Gyula, Podivinsky
Ferenc, dr. Teszelszky József, Róth Agoston,
Roy Pál, Kluch János, Csulen Mihály, Ha-
maj György, Pick Antal, Scheffel Antal, Be-
nyák Balázs, Bronis Antal, Miklósi Rezső,
Baumgartner János, Rényi István, Leday
Sándor, Polónyi Antal, Darvas János, Szau-
ter Lajos, Krasznaynszky Károly, Stelezér

— Apuskám, ne menj el, én sírni fo-
gok utánad.

Az apa szíve még egyszer megnyílik,
ifjúsága vonzalmát, szíve megmaradt nemes-
ségének szeretetét kiönti leánya arcára, lágy
csókot nyom annak forró ajkaira, magához
szorítja, hisz gondolatra szerint utóljára övé
a tudatlan anygalka.

— Maradj edes Vilám, nekem men-
nem kell, hiszen visszajövök nekem.

De visszaborzad, egy vékonyas hörgést
hall a leánya mellett, a lágy meleg kéz
lassan leoldódik az övéről, egy anyagi végző
lehelés paraja uti meg odahajolt arcát, és
szabaddá lett a szülői szeretet köteleketől,
amely „tudatlan”-hoz kötötte; a leánya
engedett, mert — meghalt. . .

A hold fénye vakítóan vetődik a toi-
lette-asztal fenékeperé. Az apa ott áll a
gyermekágy mellett, alakján végig esik egy
vékony holdsugar. Arczmai kifeszültek, ke-
zeit mereven fonja össze; látja az arcképet,
és agyában megfordul egy egész világ. Gyarló-
nak érzi magát tetőtől talpig. Azonnal le-
lomolnak az ártatlan anygal előtt és igrál-
mat esdene annak a jámbor nőnek Istené-
nél, ki az ő Istene is. . . A vakolok őzmei
a hű megsemmisülés zavarának tűnnek fel
agyában. Az egész bűnös világ ott fetreg
labáinal, melyen az utca sarában. Egy eszne
hatja át lenyét, egy vakító világ; annak
világa, kit Istennek nevezünk. . .

Az inas szaggatott hangon beszél:

— Nagyságod, a vendégek türelmetle-
nek, kérdik, mikor méltóztatnak már? . . .
— Ma nem. . . és sohasem. . .

K. Károly.

Géza, Brjesztyenszky István, Hreuszik Fe-
renc, Beregly Endre, Dermisek Pál, Bielek
József, Pivárczy Nándor, Zoch Pál, Zlatháry
Károly, Budatinszky János, Rehák János,
Malobicszky János, Nemcsék Ferenc, Stesz-
kal József, Horeczky János, Baázs István,
Pálffy Pál, Tvrdy Ede, Sztrányavszky József,
Micsura György, Schvertner Gyula, Balogh
Ignác, Zlatháry János, Radlinszky Henrik,
Pelczmann János, Uskerth János, Posta Ja-
nos, Podivinsky Alajos, Tvrdy István, Ka-
pallay István, Kardoss József, Szecszanszky
János, Gyuresanszky Dömötör, Fridrichov-
szky Jusztin, ifj. Baros Károly, Zatkovics
Antal, Tvrdy János, Szekács János, Chárusz
László, Kardoss Géza. 73. Tehát mégsem
szavazott 62 pap a mint „Pesti Napló Ma-
gyar Hírlop” stb. írta volt.

Papay Endre plebános ott volt, de nem
szavazott. Roszinai Seviks Karoly s Bukna
Alajos liethavi plebánosok nem jöttek. Hogy
mily kiesnyes fegyverekkel elt Szalavszky
Gyula főispánunk, kitérszik abból, hogy a
szvresinoveci négy kath. párti választót a
közgyűlés előtt nem igazolták s így nem is
volt szavazatuk. Szalavszky a közgyűlés vé-
gén azt mondotta, hogy a papság — remé-
lem — fontartja a jó viszonyt s hagyomá-
nyos barátságban fog ezentúl is élni a kor-
mányfal dacára a mai differenciáknak s
nem ereszkedik ama fanatizációba s izgatásba,
mely a közel múltban a megye szélső rész-
ben sporadice rohamosan terjed. (Alludált a
kiszuai völgyre, a esácsi választásra s a
multkori megyebizottsági tagok választására,
hol a kath. párt győzött.)

Dr. Chorenýi igen rövid ideig beszélt
alig két percig, mi, kik ismerjük jeles tehet-
segeit, őszintén szívva egészen mást vár-
tunk tőle. A protestáns Dohnányi beszéde
jobbán domborodott ki. Nem igaz — mint
a liberális lapok írják, — hogy a kath. párt
csendesén viselte magát: Haydin „dogma ide
dogma oda” szavaira olyan ellállt választól,
hogy 5 percig sem tudott szóhoz jutni az
az őzbehi basa. Teszelszky, Chorenýi, Kap-
allay s még egyvalaki a közgyűlés után hiva-
talsok voltak a banketten főispánal. Tobb-
en az ellenzékbeli megközönötek, így Nem-
csék Ferenc, Podivinsky Ferenc.

Helyi hírek.

Bende Imre püspök június 10-én
lep új egyházmegyeje területére, ezen a na-
pon jön Moconokra.

A püspök fogadtatása. Folyó hó
25-én értekezlet volt a megyeházán, melyen
a püspök bevonulására vonatkozó intézke-
déseket állapították meg. Résztvettek: Ven-
czell Ferenc praelatus; Crausz István alis-
pán, Markovics János, Janits Imre dr., Szále
Lajos, Oeska László, Markhot Gyula, Ré-
deky Géza és Juhász Sándor. A jelenvaltak
a következőkben állapották meg. A püspök
elebe 10—12 kocsin küldöttésg fog menni,
hogy a szekvárosba elkísérjék. Az egész me-
net delutáni 2 és 3 óra között fog Moconok-
ról elindulni és Nyitra-ra 4 óra körül jön. A
sort Markhot Gyula fogja megnyitni. Nyit-
rán a Törökkapual diadalív lesz, melynel
a polgármester fogja a püspököt üdvözölni.
Azután a püspök apácák templomában ma-
gára veszi a mantellettát és a székesegy-
házba hajtát, ahol a kaptalan és a papság
fogja üdvözölni. Este június 20-án 10 óra-
kor faklyásmenet lesz a püspökvarban. Fi-
gyelmeztetjük ez alkalommal a rendezőseget,
hogy a városudvarán utjonnan nagy költséggel
ültetett esemetefáeskkából hagyjanak meg
legalább néhányat. — Lapunk zartakor ér-
tesültünk, hogy a tisztelő küldöttésgok fo-
gadtatása nyomban a „Te Deum” után fog
megtartatni. A Moconokra menő küldöttésg
24 tagból fog állani. Felkeretnek tehát azon
megyei bizottsági tagok, kik a küldöttésgben
részt akarnak venni, hogy a rendező bizot-
ság elnökekén Crausz István urnal jelentkez-
zenek. Ugyancsak felkeretnek mindazon tes-
tületek, melyek küldöttésgileg kívánnak tisz-
telegni a püspöknel, hogy vezetőjök nevet
valamint tagjailk számát az alispán ural
közölni sziveskedjenek. Idegen vendégek el-
szállásolásáról Markovics János kasszemi-
náriumi igazgató fog gondoskodni.

Hymen. Folyó hó 23-án vezette
oltárhoz apácák templomában Belak Antalka
kisasszonyt öz. Belak Jánosné leányát Szabó
Imre ismert jönevű kereskedőnk. Az eske-
tet a menyasszony bátyja Belák József kar-
kaplán, s kaptalan számvevő végezte, mely
után a párhoz megható beszédet mondott.
Sok szerencsét kívánnunk az új párnak. —
Folyó hó 27-én örök hűséget esküdött Pet-
rovics Agoston Salamon Józsa kisasszony-
nak, Salamao János vasutas leányanak.

Meghívó. A nyitrai rom. kath. fő-
gimnázium tanári kara és ifjusága Horvát
Sándor igazgatójuk tanári mikódésének ne-
gyedszázados jubilaema alkalnából f. évi
május hó 29-én délelőtti 8 $\frac{1}{2}$ órakor meg-
tartandó isteni tisztelet után a főgimnázium
helyiségeben ünnepélyt rendez.

A helybeli polgári leányiskola-
lával kapcsolatosun fennálló női keres-
kedelmi tanfolyamnal az írásbeli vizsgálatok
június hó 5. és 6-án, a szóbeli pedig 7-én
tartatik meg. — A közoktatásügyi Minis-
terium részéről ezen vizsgálatra Libéting
Gusztáv ur, a kereskedelmi ministerium re-
széről pedig J. Péterffy Zoltán ur, volt ki-
rályi iparfelügyelő vannak kiküldve. Noha
a vizsgálat a szabályrendelet értelmében
korlátolt nyilvánosság előtt megy végbe, a

szülők, kereskedők s bankhivatalnokok sze-
vesen látott vendégek, hogy a vizsgálat ut-
ján a közönsegt tájékozottságot nyerjen ezen
intézmény irányáról, céljáról s a feldolgozott
tananyag mennyiségéről.

Megbízható forrásból értesü-
lünk, hogy a városi sörádo beszedése nem
egészen helyes kerekvágásban mozog. Azért
figyelmeztetjük a helybeli korcsmárosokat,
hogy ha utóbb minden felreértést és kelle-
metlenséget elkerülni akarnak, a sörádot a
városi adókezélnél közvetlenül fizessen be,
mert egyedül a városnak van joga ezen ille-
teket beszélni.

Szíren-próba. Folyó hó 24-én tar-
totta meg gróf Zichy Géza helyett Vécsey
báro az opera részéről kiállításba helyezett
énekpróbat. A kitűzött órára azonban csak
négy diva jelent meg a nyitrai Olympusról,
névszerint Béler Mici, Beznák Toncsi Iván-
káról, Nozdroviczky Nagyköröskényből és
Köverné Helén urhölgy Artmann zeneinté-
zetében. Béler és Nozdroviczky kisasszonyok
tetszés szerint magyar népdalokat énekeltek
azután a skálaletraín oly magásra emelked-
tek, mint pacsrta a levegőben. Erre Beznák
és Köverné Gounod „Ave Mária”-ját éne-
keltek zongorakísérettel. Köverné még több
ugyanevezett „törött” akkordot énekel. Mire
az énekverseny Eris-almája gondosan be-
csomagoltatott és csak Budapestről fog pósta
utján a nyertes Venus symphoniceának meg-
küldetni. Kuksi tudósítónk azt is akarja
tudni, hogy ki nyerte meg, de nem léven
teleségs ember, óvakodik elárulni a nevet,
nehogy Páris, trójai királyfi sorsára jussou.

Meghívó. A nyitrai megyei gazdasági
egyesület igazgató-választmánya a folyó évi
május hó 30-án delután 3 órakor az egye-
sületi helyiségben ülést tart, melyre a vá-
lasztmány tagjait tisztelettel meghívom. Nyit-
rán, 1893. évi május hó 23-án. Horegy
Odeschaly Géza e. elnök.

Céltalóvő revolverrel. Az ite-
teni honvéd-ezred tisztikara június 3-án,
július 1-én és augusztus 5-én delutáni 4
órák a sátorátori lövöldében „forgópis-
toly célloveztetet” tart, ennek befejezte után
pedig a sátorátorban társas összejövetelt
rendez, mely szórakozásoknál a tisztikkal
társadalmi érintkezésben levő közönsegt sze-
vesen látatják. — Külön meghívók nem les-
nek kibocsátva.

A magyar állam megvezetes fenn-
állásának a vármegye által miként leendő
megünnepelésére nézve konkrét javaslat ké-
szítésére főispán elnökléte alatt egy bizot-
tság küldeték ki, melynek tagjai: Crausz
István, dr. Janits Imre, dr. Bangha Sándor,
dr. Csippék Sándor, Czeizel Gábor, Kostyal
Pál, dr. Kostyal Miklós, Horváth Sándor,
dr. Kostenszky Géza, Vágner József, hrg.
Odeschalchky Géza, báró Steiger Albert, dr.
Lakits István, Mery Lajos, Levay Antal,
Arpási Imre, Pongrácz Kálmán, Boróczy
Lajos, Juhász Sándor, Latkóczy Imre, Szí-
rány György, Sporzon Ernő, dr. Thuróczy
Károly, gróf Pálffy József, Tarnóczy Gusztáv,
dr. Rudnyánszky Béla, dr. Fodor Kál-
mán, Schöber Ernő, Szulyovszky Gusztáv,
Sándor Pál, dr. Pereszélyi Henrik, Crausz
Vince, Libertény Gusztáv, Victoriss Miklós,
Zmertvch Iván, Zsámokréthy József.

Veszélyes lelet. Nyitra város bñ-
velkedik sok utcái alakban, de ezek közül
legismertebb megis Filóp, aki elkeseredés-
ben már püspöki tisztnek is akart beállni.
Ez nem sikerült neki, de a másik dolog
sem, melyre szerencsését alapítani akarta.
E héten történt, hogy egy mulatóhelyen egy
víg társaság tekezéssel üzte az idő unalmát.
Ott volt a városi gyepmester a nevét
Fülöppel egyetemben. A gyepmester rende-
sen vandlizott, mert kabátjának jobboldali
zsebében nagy méntárcéja volt 280 forint
megerhelve. Hogy az akadályt eltávolítsa,
tárcáját egy mlyedsébe dugta, mely művel-
letnél csak Filóp figyelte meg, s egy alkalm-
mas pillanatban a saját zsebébe eszuttatta
a mulatságprontót. Lehet, hogy szándéka
egészen jó volt, de a hatóság nem vette
tréfára a dolgot, hanem elfogatta a találot
megkérdezőndő, mi célból nyujtotta ki kezét
az összeg után.

Vesztett eb garázdálkodott f. hó.
20-án szombaton a hidutcában, a melynek
2 gyermek esett áldozatul a kiket megmart,
nemkülömben több eb. A megmart ebeket a
vestett ebbel egyetemben megfigyeles ala
vettek A gyermekek egylegöre szüleik gon-
dozása alatt maradtak.

Honvéd ribillio volt f. hó 22-én
éjjeli órákban. A rakoncátlankodók úgy látszik
afeletti örömlükben, hogy piros pünkösd napján
a budai honvédek letelepéséi ünnepen övök
az egész világ, nem leვენ alkalmuk Buda
vársancain rést ütni, hát rést ütöttek a
Hidutca egynéhány ablakán. A másik meg
a IV. kerületben Tejfejlesz-fele kocsmában
volt, a hol, midőn Mokossényi v. rendőr-
mester belépett vagy 30 hazafi meglehetően
ittas állapotban, tulárdó felkesedésben szen-
vedett. A két párt felvetette a „katonakér-
dest”, mire a zaj nagyobb lett, úgy hogy a
rendőrmester tartva valami komolyabb baj-
tól, a kaszarnyába küldött őrség után, és
végre megjött és a rakoncátlankodókat be-
kísérte. A felgyelmet nem ismerő egyik rendőrt
másnap elbocsátották.

Répamivelő gépverseny. A nyit-
ramegyei gazdasági egyesüle: által Nyitra
mellett Mikófalon rendezendő repámivelő
gépverseny június hó 10 ke körül fog meg-
tartatni.

Vegyes hírek.

Halálozás. Scherr-Thoss Hermann gróf, Apponyi Lajos gróf ipja, porosz kir. kamarás s a birodalmi tanács urakházának tagja 83 éves korában Wiesbadenben tüdőszelvényes elhunyt. Temetése f. hó 24-én volt Dobrauban, Porosz Sziléziában. Fogadja a gyászoló család legmélyebb részvétünket a pótlhatatlan vesztésében.

Vespasian Zsambokréthen. A nyitra-zsambokréthi óvodához e hét folyamán özvegy *Vespasian Józsefné* rendes óvodónék neveztetett ki.

Sporzon Ernő és Schober nyitra-megyei képviselők — mint lapunknak Buda pestről jelentik — folyó hó 26-án Lukács Bela miniszter társaságában a vaskapui munkálatok megtekintésére Orsovára utaztak.

A polgári házasság ellen mint lapunknak Nemet-Prónáról írják, *Wohland József* úr két kérvényt szerkesztett és küldött be, és pedig a *képviselőházhoz* Sporzon Ernő képviselőnek még február 25-én küldött be, melyet Nemet-Prónáról 1236, a két kis filiálisból: *Majszel* 317 és *Szolba* 121 összesen 1674-en mindkét nemből írták alá.

A *főrendi házhoz* gr. Zichy Nándor úrnak még március 16-án küldte be, ezt a kérvényt csak az itthon levő 78 helybéli képviselőt választó polgár írta alá. — A szomszéd Tuzsinán pedig a főrendi házhoz írt és gr. Zichyhez beküldött folyamóvanyt 451-en, köztük 250 választó írta alá. — A szomszéd Gajdel és Cach szintén kérvényeztek, de nem volt még alkalmunk az aláírók számáról tudomást szereznünk. — Szokolcáról pedig 1200 polgár tiltakozott. — *Trencseny megyéből* pedig Felső-Szucsoról 259 aláírással ellátott kérvényt vettünk a főrendi házának bemutatás végett; Dlhopolen 130 aláíró tiltakozik Smialovszky Valer, rajecz-zsolnai képviselővel.

— E szerint Nyitra megyében csak a lapunk által nyilvántartott aláírások összes száma eddig 15,618; míg a valamivel lassabb tempóban haladó Trencseny megye eddig 7347 aláírást gyűjtött. — Az aláírások könnyebb eszközlése végett figyelemzetejük lapunk olvasóit, hogy az ívek nyomtatott kérvényzöveggel együtt Huszár István úrnál kaphatók Nyitra, ivenkint 2 kr. Egy ívre körülbelül 200 aláíró effer. Tekintve az összeg esekélyességét, legjobb azt postabélyegben beküldeni. — Ismételtén és sürögösen kérjük elbarátainkat, hogy a kérdést ne vegyék könnyen. Lapunk hasábjain meg lesz örököltve az utok számára is Nyitra és Trencseny megye katólikus órzete, meg lesznek előírva azon lelkes férfiak, kik a hitélet felvirágoztatásán ernyedetlenül fáradoztak.

— A *nagyközségi* kerületből ugyancsak erre vonatkozólag írják lapunknak: F. hó 17-én Vajkon tartott tavaszi gyűlés alkalmával, a nagyéletényi esperességi kerületben jegyzőkönyvileg köszönetet és dicsőretet fejeztek ki azon nyitra-megyei bizottsági tagoknak, kik az egyházi-politikai törvényjavaslatok ellen nemmel szavazni bírtak voltak és örülnek, hogy legalább 77 igaz találatott! — Hogy pedig megmutassuk — írja tovább lapunk egy barátja, — mennyire képviseli az ott kifejezést nyert intelligencia a hívők véleményét és ezermel elhatároztuk; miszerint községenként aláírásokat gyűjtünk, melyeket a m. főrendi házhoz küldünk az egyházi-politikai törvényjavaslatok ellen és pedig legalább 100 aláírással 1 bizottsági szavazattal szemben (a mi már csak lesz aequivalens) kimutatjuk a nép véleményét! Talán nem ártana ezt egész Nyitra megyénkben próbálni, ráerünk most!

Roskoványi emléke. E hét folyamán — mint egyik bécsi barátunk értesít — Roskoványi emléket megörökítették a bécsi egyetem. Az aula fölfeljárata jobb- és balról remek márvány díszablakok vannak a falba illesztve, ezek egyikére került elhunyt nagy püspökünk neve. A tábla két és fél méter magas, egy méter széles, a főlap törési márvány, feje és a címfelirat lapja carrarai márvány. Főfelírata: „Theologische Fakultät“, utána e szó *„Ehrentafel“* erre a név. Így tehát Ackermann, Schöner, Gruber, Feigler, Rauscher, Kutschker mellett Roskoványi neve is lesz megörökítve a bécsi egyetem — Ruhmeshalle-jében. Nem tartjuk feleslegesnek elhunyt nagyjaink nevét így köbe véni, mert mikor nyelvünk már néma is, a kö beszél, és ekesszólan ósztónzi a mellette haladó ifjúságot, hogy utánozzák a kimult szellemi athleták eregyeit. — A becsiek tehát, kikkel bizonyos ellenszenvből nem rokonságban, hanem csak — sőgerségben szeretnek lenni, megtanítanak bennünket, mint téved a közmondás, hogy: Kidőlt kereszt előtt nem emelnek kalapot.

Illaváról írják lapunknak, hogy f. hó 24-én a kis Baross Gábor, a felejthetetlen miniszter fia a IV. elemi iskolából a magán vizsgát illaván a róm. kath. iskolában sikeresen letette. Esperes-plebános elnöklete alatt, a vizsgáló tanító pedig Kmóskó volt. A vizsgán, mely kitűnően sikerült, jelen volt a holdogult miniszter özvegye, Kovács feyeintézi igazgató és Reeska segédlelkész. A vizsga sikeres volta főt. Vida János nevelő és okleveles középiskolai hittanár ügybuzgósága, lelkiismeretes és tapintatos vezetése tekinthető be. A vizsgáról aival a hó óhajjal távozunk, hogy a fiú holdogult edes apja nyomdokait követvén, képes legyen egykor oly önzetlenül szolgálni edes hazánkat, mint felejthetetlen miniszterünk.

De sok koronája lehet valamelyik nyitra-megyei plebános urnak! — Mar ne-gyedszer hirdettük, hogy *Boróczy Péternek* *Günther Erzsébet*tel 1790—93. év táján kötött házasságáról és Günther Erzsébetnek 1770—78. év táján történt születéséről anyakönyvi kivonatot kívánunk. Mindegyik kivonattól külön-külön 50 (ötven) aranykoronát fizet a lap szerkesztősege. — Miután senki sem jelentkezett eddig, azt következtetjük belőle, hogy az új koronák nem valami különös gráciában vannak lapunk egyes t. olvasóinál. Pedig jól megmondhatnák a dolgot, mert éppen most az aranykoronának oly magas árszója van, hogy Wekerle urnának kevés dicsőségére válnék, ha a koronákat mind most be kellene váltania. — Aztán meg itt van az anyakönyv államosítása! Néhány hónap múlva valamelyik anyakönyv-kerületi Abelesz ur elemesebb lesz, s a 100 koronát ő fogja zsebre rakni.

Tűz Ersekújvárott. Május 23-án délelőtt 11 órakor Ersekújvárott tűz támadt és három házat elhamvasztott. A tűz elfojtása csak a derek tűzoltóknak tulajdonítható, kik Krendl alparancsnok vezetés alatt rögtön kivonultak s a pusztító elem továbbterjedését megakadályozták.

Villámcsapás. Tótmegyer községben folyó hó 25-én délután 3 óra tájban Reisz Fülöp 12 éves Frida nevé és Reisz József 11 éves Johanna nevé lányait az izz. imaház udvarán villám sújtotta agyon és pedig mindkettőt egyszerre; a helyszínere azonnal érkező dr. *Fücsányi Gyula* tótmegyeri urad. orvos éleztési kísérletei dacára, csakis a halált konstatálhatta.

Braun Rezső nagysurányi orthodox izz. hitközség érdemében megszűnt előjárója 67 éves korában két napi betegsége után folyó hó 26-án váratlanul elhunyt.

Irodalom.

„Szabad Szó“. A modern nyomdászati technika egyik legnagyobb vívmányát veszi igénybe az a képes politikai napilap, mely „*Szabad Szó*” cím alatt f. hó 21-én, pünkösd napján indult meg a fővárosban. A Hevesi József ösmert nevé iró szerkesztése mellett megjelenő újság valóságos *nikotina a világsajtóknak*, a mennyiben naponként művészi kivitelű *szines kép*et ad, melynek kivitelére jelenleg egyedül a „Kosmos” részvény-társaság öt szint nyomó kőforgóképe képes.

A „Szabad Szó” ebben a tekintetben páratlanul áll az egész világ sajtójában, amennyiben ez az egyetlen napilap, mely *naponként* közöl többszínű illusztrációt. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a „*Szabad Szó*”, mely minden irányban független politikai napilap, legelőször napilap lesz, a mennyiben előfizetési ára egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, negyedévre 3 frt.

„Patrona Hungarica“ Sz. István Társulat kiadásában megjelenő kis lapocskának két évfolyama egy kötetben jelent meg. Ára 25 kr. Ha a könyveske tartalmát tekintjük, az ára elenyésző csekélynek tűnik. Nem hiszszük, hogy a vallásosságot sikeresen lehetne élesztani, mint ezen lapokkal. Rövid cikkekből áll, melyek élénk hangon szólnak a szívhez anélkül, hogy kifárasztanák a figyelmet. Nagyon ajánlatjuk a lelkészkedő papságnak, hogy több példányban hozassák a lapokat és időnként híveik között szétosztassák. Megrendelhetők: Sz. István Társulat ügynőségénél; Budapest, IV. Károlyi Pál-utca 13. sz.

Közgazdaság.

Szőlőzöldítési tanfolyamot a folyó évben is rendeznek, mert szőlőinknek az amerikai fajokkal való felújítása szükségessé teszi az ügyes ojtókról való gondoskodást. E tanfolyamot tulajdonképpen mindig május végén, vagy június első napjaiban kellene megtartani, hogy a kiképzett és vizsgázott ojtók meg a szőlőbirtokok által állandó ojtások tételéhez felhasználhatók legyenek. Szőlőinknek tavaszi elfagyása ezáltal lehetetlenné teszi a tanfolyam korai megtartását. Jelenleg a legszebb hajtások sem hosszabbak 40 centiméternél, holott a zöldítés 60 cm-ter hosszúságot veszne föl. — A kiadó és hatóság meleg esők után kilátás van reá, miszerint a szőlővessző-hajtások június hó 8—9-ig elérik a kellő hosszúságot és ez időben a tanfolyam megtartható lesz, és pedig valószínűleg Nyitra- és gazdasági egyesület amerikai szőlőtelepén. Ha jelentkezik amerikai vesszőkkel rendelkező szőlőbirtokos, akkor a tanfolyam ő nála tartatik meg s az eszközölt zöldítések az ő javára esnek. Nyitra- és Barsvármegye szőlőtermelőit már most figyelmeztetjük, hogy szőlőmunkásaikat a tanfolyamhoz egy jó egyeneslő kerteszkéssel és egy lapos tenőkövel ellátva mindenestre elküldjék, mert az itt elsajátított kezi ügyeségnek igen jó hasznát vendik. A *tanfolyam teljesen díjmentes* s azon minden értékű részt vehet. Részt vehetnek itt mindkét nembeli 15 éves koron túli munkások. A tanfolyam napja idején közhírré tevé lesz.

Mémlő-vizsgálat. Mint a vármegyei letenyész-bizottmány elnökének herceg Odessalchi Géának helyettese Benkeő László alelnök a heten befajta a vármegyeben levő magánmének vizsgálatát. A hivatást egész odaadással betöltő alelnök intézkedett, hogy a közigazgatási hatóságok ezután a legnagyobb figyelemmel legyenek arra, miszerint csakis a letenyész-bizottmány által engedélyezett mének használatának fedezetére. Ezen kívül a vármegyei lapokban is közhírré fog tetetni, hogy járásonként mely mének nyertek engedélyt, így a kancatlajdonosok is tudai fogják, hogy hol fedeztessenek. Nem csekély munka volt a vármegye összes egy éven túli méneit megvizsgálni s Benkeő Lászlót igazan elismerés illeti az e térer teljesített fáradságos és önzetlen működéséért.

Az őszi versenyek. A nyitra-megyei gazdasági egyesület által a f. év őszi Nyitra rendezendő őrlovas- és ügötőversenyhez, valamint a mezei gazdák löfuttatásához már most lehet jelentkezni a gazdasági egyesület titkárnál Nyitra. A versenyek valószínűleg szeptember hó végén, vagy november hó elején lesznek megtartva.

Lelkészek, tanítók és mezei gazdák figyelmébe ajánljuk a következő és nagyon fontos kormány-intézkedést. A kormány nagy súlyt fektet a lelkesek és tanítók közreműködésére, mely az ország északnyugati részeinek szarvasmarha állományában több helyütt járványosan fellépett ragadós tüdőbaj mielőbbi gyökeres kirtása ezáltal hozható. A lelkesek és tanítók felvilágosíthatják a népet, hogy ennek mennyire érdekében áll az állatokon észlelt megbetegülést az előjárásnál azonnal bejelenteni: 1. mert ez a törvényben előírt kötelezettség, azon előnnyel jár, hogy a beteg állatot a hatósági szakértő díjmentesen megvizsgálja s ha az állat ragályos vagy gyanús betegsége miatt hatósági rendeltetből levágatnak, ilyen levágott állatért a tulajdonos bőségesen megszabott kártalanítást nyerned, készpénzzel azonnal fizetve. 2. mert a beteg állat bejelentésének elmulasztása esetében, ha az állat elhullott, nemcsak hogy semmi kárpótlás nem részül a kárvalótól, hanem a betegség eltitkolásáért még büntetve is lesz.

Részecsképlés. A Marshall-féle gőzcsepőgépek gyárosa gyártmányainak célszerűségét a gazdaközönségnek beemtatni akarván, egy egészen új csepőgarntúrát bocsát rendelkezésükre Nyitra- és Barsvármegyei gazdáinak, kik azzal kedvező feltételek mellett céspeltethetnek. A kik ezen egészen új géppel céspeltetni akarnak, jelentkezzenek a nyitra-megyei gazdasági egyesület titkárnál, hol a további feltételek megtudhatók.

A triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) I. évi május hó 6-án tartott 61-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1892. évi merlegét.

A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy a társaság *életbiztosítási díjtartaléka* 2.817.742 frt 02 krral szaporítottot, minél fogva 1892. évi december hó 31-én 34.062.383 frt 61 krra emelkedett, míg kár- és nyeremény-részesülési tartalékok címén 910.197 frt 70 kr vezetett új számlára elő. Az 1892. évben 20.469.779 frt 90 kr erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1892. év december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 141.876.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 5.792.410 frt 13 krt tettek.

A *tűz- és szállítómány-biztosítási ágakban* a díj- és illeték-bevétel 9.139.397 frt 44 kr volt, miből 2.371.382 frt 28 kr mint díjtartalék és 771.233 frt 35 kr mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezve, holott az 1892. december 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékesse való díjkötelezvények összege 25.791.131 frt 60 krra emelkedett.

Károkkért az 1892-ik évben 8.851.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 253.099.377 frt 58 krral igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből házákra 47.689.262 frt 01 kr esik, melyet a társaság 150.805 káresetben fizetett ki.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1892. december 31-én 1.802.792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a merlegbe, míg a nyereség-tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625.000 forintban, az ingatlan tartalék 1.289.480 frt 92 krral összegben s végre a a kétes követelések tartaléka 80.000 forint fentartatott.

Ezen nyeremény-tartalékok ennélfogva összesen 5.797.273 frt 87 krt tesznek ki. A társaság biztosíték alapjai az idei átutalások folytán 46.528.568 frt 62 krról 49.162.470 frt 81 krra emelkedtek és elsőrendű értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 11 millió magyar értékekre esik.

Az elért 793.840 lrt 71 krral tiszta nyereményből a társaság osztalekul részvényenkint 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyűlés egyhanguan és lelkesedéssel határozta el, hogy Jokai Móra, ki az igazgatóság tanácsának több év óta tagja 50 éves írói jubileuma alkalmából üdvözli, neki szívesen kíván és egyúttal a társaság büszkeségének ad kifejezést, hogy igazgatóságai tagjai sorában e legünnepeltebb magyar író üdvözölheti.

Törvénytészki csarnok.

A magy. kir. Curia által elintézett perek.

5206.6638. Sima József felperesnek, Czako Józsefné, Sima Ilona és társa ellen bekebelezett tulajdonjog törőlése iránti perben, — a pozsonyi kir. ítélő tábla ítélete helybenhagyott.

A pozsonyi kir. ítélő táblánál elintézett perek.

941.6633. Néhai Csizgány János hagyatéka ügyében, — az I-ső bíróság végzése helybenhagyva.

939.6634. Néhai Duris szül. Mittasz Anna hagyatéka ügyében, az I-ső bír. végzése helybenhagyva.

734.6635. Néhai Boros Ferenc hagyatéka ügyében, — az I-ső bír. végzése megváltoztatva.

587.6636. Machata Jánosné szül. Bugár Erzsébet felperesnek, Herczfeld Henrik ellen ingatlanlás közönségének megszüntetése iránti perben, — az I-ső bír. ítélet feloldva.

230.6637. Moravcsik András és neje szül. Laczko Dolnánszky Zsuzsannának, Paulusz Márton és társai ellen ingatlan birtoka és elvont haszon iránti perben, az I-ső bír. ítélet feloldva.

938.6634. Fuczik most férj. Weisz szül. Magyary Mária felperesnek, Kubinyi Jenő és Fuczik István ellen ingatlan birtoka és elvont haszon iránti perben, — az I-ső bír. ítélet helybenhagyva.

A nyitrai kir. törvénytészkiél 1893. évi május hó 23-án ítéletileg elintézett polgári perek.

48.93. Koronthály Lőrinc ügyvéd mint Adamica János csödtömege gondnokának, — özv. Adamica Mária ellen 3030 ft követelés érvénytelenség nyilváníttása iránti perben, — felperes keresetének helyadatott.

391.93. Nemeckay Imre felperesnek, Nemeckay szül. Zsilinek Ilona ellen 1297 ft 40 kr iránti perben, — felperes keresetével elutasítva.

807.93. Özv. Klímo Julianna felperesnek, — Kömives szül. Klímo Izabella és társa ellen zálogjog törőlése iránti perben, — felperes keresetének helyadatott.

2113.93. Cs. kir. hollési uradalom felperesnek, özv. Csurnák Éva ellen 423 ft 50 kr és 368 ft 41¹⁰/₁₀₀ kr tőkék iránti perben, — felperes keresetének helyadatott.

6376.93. Schweiger Zsuzsanna és Langfelder Julia felpereseknek, özv. Lamm szül. Gürtler Fanni ellen ingatlan birtokrészletnek tulajdona iránti perben, — felperes keresetének helyadatott.

6077.93. Pavlusz Tamás és neje szül. Nemesek Krisztina felpereseknek, özv. Humenik szül. Holesik Zsuzsanna és t. ellen ingatlanlás tulajdona iránti perben, — felperes keresetének helyadva, alperesek viszkonkeresetükkel elutasítva.

5545.93. Uszpak Adam felperesnek, özv. Uszpak szül. Kmotorka Mária és t. ellen néh. Uszpak Mihály végrendeletének érvénytelensége iránti perben, — a végrendelet érvénytelenség nyilváníttatott.

5279.93. Stoliczny Mihály felperesnek, özv. Sztopka Ferencné és t. ellen ingatlanok tulajdona iránti perben, — az alperesi viszkonkeret elutasítása mellett felperes keresetének helyadatott.

Telefon.

S. E. Budapest Bessces levele már a lap első oldalának zárta után érkezett, nem lehetett többé változtatni rajta. Későn vetett huza kesőre eszírők.

W. Geyza Budapest „Bükkösi aram házassága” megjött; reméljük, hogy kis dispensációval már a jövő vasárnapon megeskettük, ha csak addig nem jelentenek be valamely — házassági akadályt.

Csacára. Mindig csak vasárnap érkezik, kivéve a mostant. — Olyan kisebb utra nem érdemes körjegyvet venni, anél is inkább, mivel Ausztriában a krajczárna van behozva, mely rendszerint olesőbb a miénkél.

G. L. Gyujtani akartunk vele, de elfojtották.

Felelős szerkesztő: **dr. Tóth János.**
Kiadó és laptulajdonos: **Huszár István.**

Üzlet eladás.

Nyitrahoz közel fekvő mezővárosban egy jó forgalmu

vegyeskereskedés,

házzal együtt szabadkézből bármikor eladó.

Bővebb felvilágosítást e lapok kiadó-hivatalában szerezhetni. 54. 1—3.

3 házzal

beljebb a megyeutcában fogom üzletemet áthelyezni és mostani üzlethelyiséget azonnal kiadó.

Béke Fülöp
úriszabó Nyitrán.

44. 4—4.

